

Papier où écran ? Tu préfères quoi ? Papier czy ekran? Co wolisz?

Łukasz Świerczyński

Scenariusz lekcji

Poradnik metodyczny do programu nauczania
języka francuskiego dla III etapu edukacyjnego
w szkole branżowej I i II stopnia

opracowany w ramach projektu:

„Tworzenie zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces wychowania przedszkolnego i kształcenia ogólnego w zakresie rozwoju umiejętności uniwersalnych dzieci i uczniów oraz kompetencji kluczowych niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach
Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

Warszawa 2022

Redakcja merytoryczna: Renata Rychlicka
Redakcja językowa i korekta: Eduexpert sp. z o.o.
Projekt graficzny i projekt okładki: Eduexpert sp. z o.o.
Redakcja techniczna i skład: Eduexpert sp. z o.o.

Weryfikacja i odbiór niniejszej publikacji: Ośrodek Rozwoju Edukacji w Warszawie

w ramach projektu: *Weryfikacja i odbiór zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces wychowania przedszkolnego i kształcenia ogólnego w zakresie rozwoju umiejętności uniwersalnych dzieci i uczniów oraz kompetencji kluczowych niezbędnych do poruszania się na rynku pracy*

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

Warszawa 2022

Ośrodek Rozwoju Edukacji
Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa

ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).
creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl

Klasa, czas trwania zajęć

II, 45 minut

Cele

- **Komunikacyjne:** Uczeń potrafi wyrażać swoje upodobania, preferencje oraz intencje. Potrafi opowiedzieć, do czego wykorzystuje nowe technologie i w jaki sposób z nich korzysta. Np. *En général, je me connecte à l'aide d'un ordinateur. Je vis très bien sans Internet. Je préfère le téléphone. Je préfère aller au cinéma. Ça m'est égal.*
- **Leksykalne:** Uczeń poznaje i rozwija słownictwo z dziedziny technologii i komunikacji, które jest zgodne z podstawą programową: *telefon komórkowy, tablet, iPad, czytnik książek, logować się, łączyć się, wpisywać hasło* itp.
- **Gramatyczne:** Uczeń poznaje, powtarza i utrwala nowe formy tworzenia pytań dotyczących zastosowań i wykorzystania nowych technologii w życiu szkolnym i zawodowym: poprzez intonację, przez inwersję, z zaimkami pytającymi, z przysłówkami pytającymi itp. Np. *Tu préfères **quoi** ? **Envoies-tu** des courriels ? **Est-ce que** tu utilises Internet ? **Et tu te connectes où** ? **Tu te connectes combien** de fois par semaine ou par jour ? **Pourquoi** ?* itp.
- **Kulturowe/interdyscyplinarne:** Uczeń potrafi powiązać nabytą wiedzę z informatyki odnośnie do działania nowych technologii, słownictwa z języka angielskiego *usb (une clé), communication, stockage* itp. Uczeń jest świadomy, że nowe technologie wspomagają uczenie się.

Metody i techniki

- burza mózgów, rozmowa, metoda indukcyjna, praca z tekstem, praca z materiałem ilustracyjnym, praca z filmem, praca z wykorzystaniem materiałów z internetu.

Formy pracy

- praca w parach, praca w czteroosobowych zespołach, praca w dwóch grupach, praca z klasą.

Środki dydaktyczne

- karty pracy opracowane przez nauczyciela – materiał leksykalny i gramatyczny, zdjęcia, które przedstawiają nowe technologie, jak: telefony komórkowe, laptopy, komputery stacjonarne, tablety, iPady, czytniki książek, iWatch, iPencil, notes elektroniczny, kalendarz z komputera, oraz tradycyjne przedmioty, jak: kalendarz, zegarek, notes papierowy, książka, długopis itp., słowniki polsko-francuskie, film, komputer, tablica multimedialna lub ekran i rzutnik, głośniki, wirtualna tablica (wykorzystana w edukacji zdalnej, np. Padlet), zasoby internetowe (do wyboru):
 - *Vie privée, vie publique sur les réseaux sociaux* : enseigner.tv5monde.com (dostęp 3.10.2022).
 - *C'est quoi les dangers d'internet ?* : youtube.com (dostęp 3.10.2022).
 - słownictwo związane z wykorzystaniem internetu: enseigner.tv5monde.com (PDF, 770 kB; dostęp 3.10.2022).

Opis przebiegu zajęć

Część wstępna

Nauczyciel wita się z uczniami. Następnie sprawdza obecność w połączeniu z powtórzeniem leksykalnym (słownictwo: telefon komórkowy, komputer itp.) lub gramatycznym (koniugacja czasowników I grupy: *préférer, utiliser, connecter*). Ćwiczenie to służy do weryfikacji zapamiętanych słów/końcówek odmian z ostatnich zajęć.

Nauczyciel zapisuje temat na tablicy: **Papier ou écran ? Tu préfères quoi ?** oraz prosi uczniów, aby pracowali w parach (burza mózgów) i rozszyfrowali, co według nich oznacza dzisiejszy temat lekcji. Prosi uczniów, aby zanotowali swoje spostrzeżenia i pomysły. Następnie zapisuje na tablicy słowo *papier* i *écran* oraz dorysowuje strzałki, do których uczniowie podają swoje skojarzenia i pomysły.

Część właściwa

Nauczyciel pokazuje uczniom zdjęcia przedmiotów: książka, czytnik książek, kalendarz książkowy, kalendarz elektroniczny, notes, notatnik elektroniczny (Podczas zajęć zdalnych, pokazywanie powyższych przedmiotów może odbywać się w formie prezentacji PowerPoint). Dzieli uczniów na grupy czteroosobowe, których zadaniem będzie omówienie przedmiotów, które używają, które według nich są praktyczne, a które bezużyteczne itp.

Kiedy uczniowie pracują w grupach, nauczyciel podchodzi do każdej i monitoruje ich pracę. Po skończonej rozmowie prosi uczniów, by wymienili inne przedmioty tradycyjne, które zostały zamienione na elektroniczne. Uczniowie mają do dyspozycji słowniki polsko-francuskie w razie potrzeby.

Nauczyciel dzieli klasę na dwie grupy, rozdając kartki papieru, prosi, aby wypisali na nich, do czego służy internet. Następnie zachęca uczniów, aby uważnie obejrzeni film i zanotowali słowa, które się pojawiły i które znają. W trakcie oglądania notują francuskie słowa. Pracują w parach, sprawdzają liczbę zanotowanych słów. Uczniowie mogą wymieniać się również kartkami i poprawiać ewentualne błędy w zapisie na kartce kolegi/koleżanki. Takie ćwiczenie wyrabia umiejętność wyszukiwania błędów, co pozwala na ich skorygowanie, a w przyszłości ułatwia wyszukiwanie błędów w tekście napisanym przez siebie. Podsumowaniem tej części jest zapisanie przez uczniów słów na tablicy. Nauczyciel sprawdza poprawność zapisu. Następnie prosi, aby opowiedzieli o treści obejrzanego filmu.

Następne ćwiczenie uczniowie wykonują w zespołach czteroosobowych. Sami dobierają się w grupy. Zadaniem uczniów jest ułożenie pytań, które dotyczą wykorzystania internetu (np. *Est-ce que tu utilises Internet pour appeler tes proches ? Est-ce que tu utilises Internet pour envoyer et recevoir des mails ? Est-ce que tu utilises Internet pour partager des photos ? Est-ce que tu utilises Internet pour lire ou écrire sur des forums ? Est-ce que tu utilises Internet pour écouter de la musique ?*). W trakcie pracy uczniów nauczyciel podchodzi do nich, sprawdza i w razie potrzeby poprawia. Dodatkowo, uczniowie, którzy ukończyli zadanie mogą zostać poproszeni przez nauczyciela o przekształcenie pytań na formę drugiej osoby liczby mnogiej (vous). W tym celu nauczyciel powinien poprosić np. ucznia zdolnego o zademonstrowanie takiego pytania w formie ustnej, innego ucznia o zapisanie tego pytania na tablicy. Zastosowanie metody indukcyjnej pozwala uczniom na lepsze zapamiętanie materiału gramatycznego. Warto stosować technikę, najpierw powiedz, potem zapisz.

Kiedy uczniowie skończą układać pytania, nauczyciel prosi, aby powstali i przemieszczali się po klasie. Zadaniem uczniów jest zadanie pytania koledze/koleżance, który(-a) musi odpowiedzieć i następnie sam(-a) zadać pytanie oraz uzyskać odpowiedź. Na zakończenie lekcji nauczyciel podaje zadanie domowe uczniom, np. Wybierz jedno urządzenie, z którego korzystasz. Napisz, do czego je wykorzystujesz i czy twoi rówieśnicy też z niego chętnie korzystają (*Choisis un appareil que tu utilises. Écris pour quelle raison tu l'utilise et si tes camarades aiment aussi l'utiliser*).

Część podsumowująca

Uczniowie podsumowują, czego nauczyli się w czasie lekcji. Nauczyciel, chcąc się upewnić, czy założone przez niego cele lekcji zostały zrealizowane, może posłużyć się metodą ewaluacji zwaną: Walizka, kosz i worek, te trzy rzeczy rysuje na tablicy i dodaje poniższe podpisy i komentarze: **Walizka** – Co zabieram ze sobą z lekcji? (co mi się przyda, wykorzystam w przyszłości, co uważam za istotne), **Kosz** – Co było zbędne? (co było niepotrzebne, o czym szybko zapomnę, bo mi się nie przyda), **Worek** – Czego zabrakło? (co jeszcze powinno się pojawić, o co można było uzupełnić tę lekcję). Uczniowie na karteczkach samoprzylepnych notują swoje opinie i przyklejają przy wybranym symbolu. Nauczyciel może podsumować wyniki i zachęcić uczniów do dyskusji, by wzmocnić efekty językowe i pozajęzykowe uzyskane podczas lekcji, wskazując przy tym praktyczne możliwości wykorzystania przez uczniów wiedzy, umiejętności i postaw z walizki.

Nauczyciel może również wykorzystać technikę niedokończonych zdań, np. „Na tej lekcji najbardziej podobało mi się...”, „W uczeniu przeszkadzało mi...”, „Lubię się uczyć przez/przy pomocy...”, „Z łatwością przyszło mi zapamiętanie...”, „Trudność sprawiło mi natomiast...”.

Nauczyciel prosi również uczniów o wskazanie umiejętności, które przydadzą się w przyszłości na rynku pracy. Nauczyciel zwraca uwagę, iż w życiu człowieka należy ćwiczyć rozmaite umiejętności. Podkreśla rolę systematyczności i ćwiczenia. Zwraca szczególną uwagę na rolę nowych technologii oraz ważkość kompetencji cyfrowych.

Alternatywne sposoby przeprowadzenia lekcji

Podczas nauczania zdalnego poniższy scenariusz można przeprowadzić w formie zdalnej przy wykorzystaniu wirtualnej tablicy np. Padlet. Można również połączyć omawiane treści z pokazem filmu: „*C'est quoi les dangers d'Internet ?*”. Taka forma będzie jeszcze bardziej atrakcyjna dla uczniów, a ponadto pozwoli zaangażować ich w świadome wykorzystywanie internetu.

Do przeprowadzenia ćwiczeń w parach, grupach wystarczy utworzyć pokoje metodą ręczną i dopisać ucznia do odpowiedniego pokoju albo automatyczną (w tym momencie aplikacja sama dzieli uczniów i dopisuje do pokoju). Nauczyciel przechodzi z pokoju do pokoju, monitorując uczniów.

Komentarz metodyczny oraz realizacja kompetencji kluczowych/treści ponadprzedmiotowych oraz umiejętności uniwersalnych

Lekcja pozwala uczniom poprzez różnorodne metody, techniki i formy pracy kształtować kompetencje kluczowe, takie jak: uczenie się, porozumiewanie w języku obcym,

rozumienie informacji, tworzenie i zadawanie pytań. Uczeń dostrzega wady i zalety, w tym zagrożenia, jakie niesie internet. Jest świadomy i zna zasady bezpiecznego poruszania się po wirtualnym świecie. Na lekcji języka francuskiego uczeń korzysta z wiedzy i umiejętności zdobytych podczas lekcji informatyki, wiedzy o społeczeństwie, języka polskiego, a w szczególności wiedzy o języku (podejście interdyscyplinarne). Praca w parach, zespołach pozwala uczniowi na rozwijanie kompetencji miękkich, takich jak wysoka kultura osobista, czy szacunek do drugiego człowieka. Rozwinięte umiejętności pracy w parach, grupie, organizacji pracy oraz nabyte kompetencje cyfrowe w szkole będą owocować w pracy zawodowej ucznia. W czasie tej lekcji uczniowie mogą dodatkowo odwołać się do własnych doświadczeń związanych z ich preferencjami odnośnie do wyboru sprzętu komputerowego (czytnik książek, tablet, iPad itp.).

Podczas sprawdzania pracy uczniów nauczyciel powinien stosować komentarze i pochwały. Należy również nagradzać uczniów plusami, co pozwoli na zwiększenie motywacji oraz ich aktywności na zajęciach. Nauczyciel powinien być zawsze uśmiechnięty, życzliwy oraz wspierać uczniów w ich problemach. Komentując błędy, powinien robić to w taki sposób, aby uczeń mógł wyciągnąć nie tylko wnioski, ale również odnaleźć odpowiednie rozwiązanie. Nie należy zapominać, iż podczas edukacji zdalnej należy nieustannie angażować uczniów, wywoływać ich do odpowiedzi, zachęcać do aktywnego uczestnictwa w zajęciach.

Modyfikacje do potrzeb uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (SPE)

- Uczeń z dysfunkcją wzroku w tym: słabowidzący, słabosłyszący powinien siedzieć blisko tablicy/ekranu oraz mieć dostosowane oświetlenie, a w słoneczne dni, możliwość do zasłonięcia okien. Dodatkowo powinien otrzymać karty pracy i wydruk z powiększoną czcionką.
- Uczeń z dysfunkcją słuchu powinien mieć możliwość skorzystania z napisów/transkrypcji filmu.
- Uczeń z zespołem Aspergera powinien mieć możliwość wykazania się na forum klasy.
- Uczeń z niepełnosprawnością ruchową powinien mieć zapewnioną pomoc koleżeńską w zakresie samoobsługi. Nauczyciel nie powinien wyłączać takiego ucznia z zajęć jak udział w prezentacji, debacie.
- Uczeń z afazją powinien mieć dostosowane wymagania edukacyjne zgodnie z zaleceniami poradni psychologiczno-pedagogicznej.
- Nauczyciel powinien na bieżąco śledzić zrozumienie filmu przez uczniów. Jeśli uczniowie zasygnalizują taką potrzebę, film można powtórzyć.
- Komunikaty i instrukcje powinny być formułowane przez nauczyciela w prosty i zrozumiały sposób poprzez stosowanie krótkich zdań. W razie potrzeby należy powtórzyć kilka razy, a pracę uczniów podzielić na etapy.
- Ocena pracy ucznia ze SPE powinna być oparta na zaangażowaniu, poczynionych postępach oraz uwzględniać włożony wysiłek. Ważne, aby chwalić i zachęcać do pracy.
- Uczeń zdolny powinien pełnić rolę lidera podczas pracy w grupach, inicjować naukę przez wymianę informacji pomiędzy uczniami słabszymi (*peer learning*).

Łukasz Świerczyński – nauczyciel języka angielskiego i francuskiego. Doradca metodyczny dla nauczycieli w Księgarni wydawnictw Francuskich w Krakowie – EDUKATOR. Obecnie prowadzi badania naukowe w zakresie współczesnej fonetyki francuskiej na Uniwersytecie Grenoble Alpes (UGA). Specjalizuje się w zakresie fonetyki i ortografii francuskiej. Główne obszary zainteresowań to językoznawstwo stosowane i glottodydaktyka w dobie współczesnych technologii.